

Postanowienie z dnia 7 czerwca 2001 r.

III RN 111/00

Postępowanie sądownoadministracyjne może być wznowione z przyczyn określonych w art. 401 lub art. 403 KPC w każdej sprawie, która została zakończona prawomocnym postanowieniem kończącym postępowanie (art. 58 w związku z art. 53 ust. 1 i 3 oraz art. 59 ustawy z dnia 11 maja 1995 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym, Dz.U. Nr 74, poz. 368 ze zm.).

Przewodniczący SSN Andrzej Wasilewski (sprawozdawca), Sędziowie SN: Jerzy Kwaśniewski, Andrzej Wróbel.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 7 czerwca 2001 r. sprawy ze skargi Józefa S. - Przedsiębiorstwa Usługowo-Handlowego „P.” w K. na decyzję Izby Skarbowej w K. z dnia 6 sierpnia 1998 roku [...] w przedmiocie podatku od towarów i usług, na skutek rewizji nadzwyczajnej Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego [...] od postanowienia Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie-Ośrodka Zamiejscowego w Krakowie z dnia 18 listopada 1999 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżone postanowienie.

U z a s a d n i e n i e

Naczelny Sąd Administracyjny-Ośrodek Zamiejscowy w Krakowie postanowieniem z dnia 26 lutego 1999 r. [...] odrzucił skargę Józefa S. – Przedsiębiorstwa Usługowo-Handlowego „P.” w K. na decyzję Izby Skarbowej w K. z dnia 6 sierpnia 1998 r. dotyczącą podatku od towarów i usług wobec nieuiszczenia wpisu sądowego w siedmiodniowym terminie od dnia doręczenia wezwania, które nastąpiło w dniu 2 lutego 1999 r. Powyższe postanowienie zostało doręczone Józefowi S. w dniu 22 marca 1999 r., a w dniu 27 marca 1999 r. (data stempla pocztowego) wystąpił on do Naczelnego Sądu Administracyjnego z wnioskiem o wznowienie postępowania, w uzasadnieniu którego podniósł, że uchybienie wyznaczonemu przez Sąd terminowi uiszczenia wymaganego wpisu nastąpiło z przyczyn od niego niezależnych, bowiem

w tym czasie przebywał za granicą, a po powrocie do miejsca zamieszkania nie otrzymał żadnego zawiadomienia w sprawie oddania tego pisma innej osobie lub też złożenia go w urzędzie pocztowym, które doręczyciel powinien umieścić na drzwiach domu lub w skrzynce pocztowej. W tej sytuacji Józef S. uznał, że doręczenie mu wezwania do uzupełnienia braku wniosku o wznowienie postępowania poprzez uiszczenie wymaganego wpisu nastąpiło z naruszeniem art. 43 i art. 44 KPA w związku z art. 59 ustawy z dnia 11 maja 1995 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym (Dz.U. Nr 74, poz. 368 ze zm.), a w piśmie uzupełniającym wskazał na art. 401 pkt 2 KPC jako na podstawę prawną tego wniosku o wznowienie postępowania.

Naczelny Sąd Administracyjny-Ośrodek Zamiejskowy w Krakowie postanowieniem z dnia 18 listopada 1999 r. [...] odrzucił powyższy wniosek Józefa S. o wznowienie postępowania. W uzasadnieniu tego postanowienia Naczelny Sąd Administracyjny – powołując art. 58 ustawy o NSA oraz art. 399 KPC w związku z art. 59 ustawy o NSA – stwierdził, iż: „W orzecznictwie Naczelnego Sądu Administracyjnego i Sądu Najwyższego istnieje od wielu lat utrwalona zgodność poglądów, że wznowienie postępowania dopuszczalne jest tylko od prawomocnych orzeczeń – wyroków i postanowień – rozstrzygających sprawę merytorycznie”. Ponieważ jednak w rozpoznawanej sprawie w ogóle nie zapadło żadne merytoryczne rozstrzygnięcie sądowe, to – zdaniem tego Sądu – nie można też w tym wypadku żądać wznowienia postępowania.

Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego pismem z dnia 4 lipca 2000 r. [...] wniósł rewizję nadzwyczajną od powyższego postanowienia Naczelnego Sądu Administracyjnego-Ośrodka Zamiejskowego w Krakowie z dnia 18 listopada 1999 r., którym odrzucony został wniosek skarżącego o wznowienie postępowania, zarzucając rażące naruszenie: po pierwsze – art. 58 w związku z art. 59 ustawy o NSA oraz art. 401 pkt 2 i art. 410 § 1 KPC, wobec przyjęcia, że „od postanowienia odrzucającego skargę z powodu nieuiszczenia w terminie wpisu, należnego od złożonej skargi, nie można żądać wznowienia postępowania”; oraz po drugie – art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, ponieważ w rezultacie przyjętego rozstrzygnięcia ograniczone zostało prawo skarżącego do sądu. W konsekwencji, w rewizji nadzwyczajnej wniesiono o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Naczelnemu Sądowi Administracyjnemu-Ośrodkowi Zamiejskowemu w Krakowie do ponownego rozpoznania. W rewizji nadzwyczajnej podniesiono w szczególności, że pogląd prawny przedstawiony w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia jest oczywiście

błędny, bowiem wznowienie postępowania przed Naczelnym Sądem Administracyjnym możliwe jest w każdej sprawie zakończonej prawomocnym orzeczeniem tego Sądu, a więc zarówno wyrokiem, jak i postanowieniem, które nie rozstrzyga sprawy merytorycznie (art. 58 w związku z art. 53 ustawy o NSA). W przeciwieństwie do art. 399 KPC, ustawa o NSA nie ogranicza możliwości wznowienia postępowania sądowego do spraw zakończonych prawomocnym wyrokiem. W postępowaniu sądowno-administracyjnym wznowienie postępowania jest natomiast dopuszczalne od prawomocnego orzeczenia Naczelnego Sądu Administracyjnego kończącego sprawę, a nie jest dopuszczalne od postanowień o charakterze procesowym. Tymczasem w rozpoznawanej sprawie jest niesporne, że postanowienie Sądu z dnia 26 lutego 1999 r., odrzucające skargę z powodu nie uiszczenia w terminie wpisu sądowego, kończyło postępowanie w sprawie, bowiem zamykało możliwość kontroli legalności za skarżonej decyzji Izby Skarbowej (art. 53 ust. 3 w związku z art. 27 ust. 2 ustawy o NSA) i z tego względu miał do niego zastosowanie art. 58 w związku z art. 59 ustawy o NSA i odpowiednimi przepisami KPC w sprawie wznowienia postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Rewizja nadzwyczajna jest zasadna. Postępowanie sądowno-administracyjne może być wznowione z przyczyn określonych w art. 401 lub art. 403 KPC w każdej sprawie, która zakończona została prawomocnym postanowieniem kończącym to postępowanie (art. 58 w związku z art. 53 ust. 1 i ust. 3 oraz art. 59 ustawy o NSA). W rozpoznawanej sprawie jest poza sporem, że skarżący na podstawie art. 401 pkt 2 KPC w związku z art. 58 i art. 59 ustawy o NSA żądał wznowienia postępowania sądowno-administracyjnego zakończonego prawomocnym postanowieniem Naczelnego Sądu Administracyjnego o odrzuceniu jego skargi, przy czym w swoim wniosku wskazał równocześnie na okoliczności mające uprawdopodobnić dopuszczalność wznowienia postępowania w niniejszej sprawie (art. 410 § 2 KPC w związku z art. 59 ustawy o NSA). Oznacza to, że brak było podstaw prawnych uzasadniających odrzucenie żądania wznowienia postępowania, tym bardziej że – odmiennie aniżeli w postępowaniu sądowocywilnym (art. 399 KPC) – postępowanie sądowno-administracyjne może być wznowione także w wypadku, gdy zostało ono zakończone prawomocnym postanowieniem o odrzuceniu skargi (art. 58 w związku z art. 53 ust. 1 i ust. 3 ustawy o NSA).

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy na podstawie art.393¹³ § 1 KPC w związku z art. 10 ustawy z dnia 1 marca 1996 r. o zmianie Kodeksu postępowania cywilnego, rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej – Prawo upadłościowe i Prawo o postępowaniu układowym, Kodeksu postępowania administracyjnego, ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 43, poz. 189 ze zm.) orzekł jak w sentencji.

=====